

English-Turkish
Turkish-English

*Avrupa İnsan
Hakları Sözleşmesi*

Glossary

Lügatçesi

of the European
Convention
on Human Rights

*İngilizce-Türkçe
Türkçe-İngilizce*

English-Turkish, Turkish-English

Glossary

of the European Convention on Human Rights

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Lügatçesi

Türkçe-İngilizce, İngilizce-Türkçe

Human Rights Co-operation and Awareness Division
Directorate General of Human Rights
Council of Europe
2007

English-Turkish

A

abduction	insan kaçırma	adversarial trial/adversarial hearing	tarafların hazır olduğu duruşma
absence of a public hearing	duruşmanın aleni yapılmaması	after conviction	mahkumiyet sonrası
absence of right to compensation	zararı tazmin hakkının olmaması	age of criminal responsibility	cezaî sorumluluk yaşı
<i>absentia [in]</i>	<i>absentia [in]</i>	aim	amaç
absolutely necessary	mutlak biçimde zorunlu	alienate	temlik
absolute rights	mutlak haklar	allegation	iddia, itham, isnat
abuse of the right of petition	dilekçe hakkının kötüye kullanılması	allowance	tazminat
access to court	mahkemeye erişim	alternative civil service	alternatif sivil hizmet
access to information	bilgiye erişim	appeal on a point of law	yasal bir sorun temelinde temyiz
access to relevant files	ilgili dosyalara erişim	appellant	temyiz eden/temyize giden
accessibility	erişilebilirlik	applicability	uygulanabilirlik
acquittal at first instance	ilk derece mahkemesinde beraat	applicable provisions	uygulanabilir hükümler
action for damages	uğranılan zarar için dava açmak	application for release from detention	tutukluluğun sona ermesi için başvuru
<i>actio popularis</i>	<i>actio popularis</i>	apprehension	tutuklama
adequate facilities	yeterli kolaylıklar	arbitrariness	keyfi/haksız eylem/işlem
adequate time	yeterli zaman	arbitrary action	keyfi hareket
adjourn the case	davayı ertelemek	arbitrary arrest/detention	keyfi yakalama/tutuklama
administrative detention	idari tutukluluk	arbitrary deprivation of liberty	özgürlüğün keyfi biçimde kısıtlanması
administrative practice	idari uygulama	arguable claim	(belli delillerle) savunulabilir iddia
administrative proceedings	idari davalar	arrest	yakalama, tutuklama
admissibility criteria	kabul edilirlilik kriteri	arrest warrant	tutuklama emri
admissible/ilicity/decision	kabul edilir/lik/kararı	assault	saldırı
admit (evidence)	(delil) kabul etmek	asylum seeker	sığınma başvurusu yapan
adoption of a judgment	(mahkemenin) bir kararı vermesi/kabulü	award compensation/damages	tazminat vermek/tazminata hükmetmek

bailiff	mübaşır
bankruptcy	iflas
biased	tarafli
bill of indictment	iddianame
binding judgment	bağlayıcı karar
bringing before competent authority	yetkili makama sunmak

capital punishment	ölüm cezası
case-law (=jurisprudence)	içtihat
cassation appeal	temyiz
causal link	illiyet bağı
change religion or belief	din veya inanç değiştirmek
charged with criminal offence	suç ile itham edilmiş
charges	masraflar
child born out of wedlock	evlilik dışı doğmuş çocuk
circumstances of the case	dava konusu olayın koşulları
civil proceedings	hukuk davaları
civil rights and obligations	medenî hak ve yükümlülükler
civilian substitute service	(askerlik yerine) ikame sivil hizmet
civil service	memuriyet
claim	dava etmek
coercion (administrative)	(idari) baskı
collective complaint	toplu şikâyet/toplu dava
collective exercise of freedom of expression	ifade özgürlüğünün toplu kullanımı
collective punishment	toplu ceza
common ground	ortak zemin
comparable situation	karşılaştırılabilir durum
compatibility with the Convention	Sözleşme'ye uygunluk
compensation	tazminat
competent court	yetkili mahkeme

date of lodging of a complaint	şikâyet tarihi
death penalty	ölüm cezası
default interest	temerrüt faizi/gecikme faizi
defamation	hakaret
defence from unlawful violence	hukuka aykırı şiddetten sakınma/koru(n)ma

B

bringing before competent legal authority	yetkili yasal makama sunmak
brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power	derhal yargıç veya yargı yetkisi kullanmaya kanunen yetkili başka bir memur önüne getirilmiş/ çıkarılmış

C

competent legal authority	yetkili yasal makam
complaint	şikâyet/dava
compulsory	zorunlu
compulsory labour	angarya
concurring opinion	uyuşan/mutabık görüş
conditional release	şartlı tahliye
conditions of detention	tutukluluk koşulları
confidentiality	gizlilik
conscientious objection	vicdanî ret
conscientious objector	vicdanî retçi
constitutional proceedings	anayasal yargı
constitutionality	anayasallık
continued detention	devam eden tutukluluk
continuing situation	süregiden durum
control of use of property	mülkün kullanımının denetlenmesi
conviction	mahkûmiyet
costs and expenses	masraf ve giderler
Court holds ...	Mahkeme, ... karar verir
court of appeal	istinaf mahkemesi
criminal charge	suç isnadı
criminal offence	suç
criminal proceedings	cezaî davalar
custody of children	çocukların vesayeti
custody record	nezarethane kayıt defteri
custody suite	nezarethane odası

D

defence through legal assistance	adli yardım yoluyla savunma
defend in person	bizzat veya vekilsiz savunma yapmak
degrading punishment	aşağılayıcı ceza
degrading treatment	aşağılayıcı muamele

delays in payment of compensation for expropriation	kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki gecikmeler
delays in the proceedings	yargılama usulündeki gecikmeler
deliver a judgment	hüküm vermek
democratic society	demokratik toplum
demonstration	gösteri
denial of access to lawyer	avukata erişimin reddi
deprivation of liberty	özgürlükten yoksun bırakmak
deprivation of possession	malvarlığından yoksun bırakmak
deprivation of property	mülkiyetten yoksun bırakmak
derogable rights and freedoms	sınırlanabilen hak ve özgürlükler
derogation	önceden belirlenmiş koşullar çerçevesinde bir hakkın kullanımına getirilen geçici sınırlama
derogation in time of war or other public emergency	savaş zamanında veya diğer olağanüstü hallerde önceden belirlenmiş koşullar çerçevesinde bir hakkın kullanımına getirilen geçici sınırlama
destruction of possessions and home	eşyanın ve evin tahribi
detention on remand	tutukluluk
determination	mahkeme kararı

diplomatic assurances	diplomatik güvence
directly imputable to the local authorities	yerel makamlara doğrudan isnat edilebilir
disability pension	sakatlık ödeneği/maluliyet ödeneği
(enforced) disappearance	(mahkemece karar verilmiş) gaiplik
disclosure of identity	kimliğin ifşası
discrimination	ayrımcılık
dismissal	azil/işten çıkarma
dismissal from civil service	memuriyetten çıkarma
dismissal of appeal on points of law	temyiz usulü açısından reddi
dispute	uyuşmazlık/ihtilaf
dissemination	yayıma/yayım
dissenting opinion	karşı oy yazısı/muhalefet şerhi
dissolution (of an association, political party, etc.)	fesih (şirketin, siyasi partinin vb.)
documentary evidence	yazılı delil
domestic legislation	iç hukuk
double jeopardy	aynı suçtan ikinci kere mahkemeye çıkarılmak/ aynı suçtan tekrar ceza kovuşturması yapılması
duties and responsibilities	görevler ve sorumluluklar
duty solicitor	devletçe re'sen atanan avukat

E

educational supervision	eğitici denetim
effect lawful arrest	hukuka uygun tutuklama yapmak
effective access to a court	mahkemeye etkili erişim
effective domestic remedy	etkili iç hukuk yolu
effective remedy	etkili yol
effectiveness of investigation into ...	kovuşturmanın etkililiği
enforceable judicial decision	icraya konulabilir hukukî karar
enforcement proceedings	icra usulleri
elections by secret ballot	gizli oylamayla yapılan seçimler
equality before the law	kanun önünde eşitlik
equality of arms	silahların eşitliği
equitable basis	hakkaniyet temeli
established by law	yasa ile kurulmuş

examination of circumstances	(olay) koşullarının gözden geçirilmesi
examination of witnesses	tanıkların sorgulanması
examine the second set of proceedings	ikinci davanın incelenmesi
excessive length of proceedings	davanın ölçsüz uzunluğu
exclusion of press	basının (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması
exclusion of public	halkın (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması
execution	infaz
exercise the jurisdiction	yargılama yetkisinin kullanılması
exemption from exhaustion of domestic remedies	iç hukuk yollarının tüketilmesinden muafiyet
exhaust domestic remedies	iç hukuk yollarını tüketmek

exhaustion of domestic remedies	iç hukuk yollarını tüketmekten muafiyet
expel	sınır dışı etmek
expiry of time-limit	tanınan sürenin dolması
expropriation	kamulaştırma / istimlak
expulsion	sınır dışı etme
extend the detention on remand	tutukluluk hâlini uzatmak

extent strictly required by situation	durumun kesin biçimde gerektirdiği kapsam
extensive	kapsamlı / şümulü
extradition	(suçlunun) iade(si)
extraterritorial jurisdiction	bölge dışı yargı yetkisi

F

fair hearing	adil yargılama
fairness of proceedings	yargılamanın adilliği
family life	aile hayatı
feeling of fear, anguish and inferiority	korku, ıstırap ve aşağılık duygusu
final domestic decision	son iç hukuk kararı
forced evacuation	zorunlu tahliye
forced labour	angarya
forensic expert	adli uzman
form/join trade unions	işçi sendikası kurmak/işçi sendikasına katılmak
foreseeability	öngörülebilirlik
found a family	bir aile kurmak
free assistance of an interpreter	bir çevirmenin ücretsiz yardımı
free elections	serbest seçimler
free legal assistance	ücretsiz hukukî yardım
freedom of association	örgütlenme özgürlüğü
freedom of conscience	vicdan özgürlüğü
freedom of correspondence	haberleşme özgürlüğü
freedom of expression	ifade özgürlüğü

freedom of movement	dolaşım özgürlüğü
freedom of opinion	fikir özgürlüğü
freedom of peaceful assembly	şiddet içermeyen nitelikte/ barışçı toplantı özgürlüğü
freedom of religion	din özgürlüğü
freedom of the press	basın özgürlüğü
freedom of thought	düşünce özgürlüğü
freedom to choose a place of residence	ikametgâh seçme özgürlüğü
freedom to impart ideas	fikirleri yayma özgürlüğü
freedom to impart information	bilgiyi yayma özgürlüğü
freedom to manifest religion	dinini açığa vurma özgürlüğü
freedom to receive ideas	fikirleri alma özgürlüğü
freedom to receive information	bilgi alma özgürlüğü
friendly settlement	dostane çözüm
fundamental freedoms	temel özgürlükler
fundamental values of a democratic society	demokratik toplumun temel değerleri

G

general interest	genel menfaat
general principles of international law	uluslararası hukukun genel ilkeleri
general principles of law recognised by civilised nations	hukukun medenî uluslarca kabul görmüş genel ilkeleri
grant applicant's claim	başvurucunun iddiasını kabul etmek

grant legal aid	hukukî yardım sağlamak
gross violations	ağır ihlaller
group of individuals	birey grubu
guarantees to appear for trial	mahkemeye çıkmak konusunda verilen garantiler

H

harassment	taciz
has not sufficient means	elverişli araçlardan yoksun
heavier penalty	daha ağır ceza

hinder the exercise of the right of petition	dilekçe hakkının uygulanmasını engellemek
holding facility	tutma imkânı
home	mesken/bulunulan yer

humiliating punishment	aşağılayıcı ceza
ill-treatment of detainees/in custody	tutuklulara/hapishanede kötü muamele
illegal detention	yasadışı tutuklama
impartial tribunal	tarafsız mahkeme
impartiality of a judge	bir yargıcın tarafsızlığı
imposition of fine	para cezası kesilmesi
imprisonment	mahpusluk/hapse atma
impunity	kişisel dokunulmazlık/cezadan bağışıklık
imputability	yüklenebilirlik
in accordance with law	hukuka uygun olarak
in force	yürürlükte
in the capacity of	sıfatı ile
inability to secure compliance with the judgment	mahkeme kararına uyulmasını sağlayamamak
inadmissibility	kabul edilmezlik
inapplicability	uygulanmazlık
incitement to hatred and hostility	kin ve düşmanlığa tahrik
indemnification	tazminat
independent tribunal	bağımsız mahkeme
individual	birey(sel)

join trade unions	işçi sendikalarına üye olmak
joint opinion	ortak görüş
judge or other officer exercising judicial power	yargıç veya yargı yetkisi kullanan başka memur
judgments are essentially declaratory in nature	mahkeme kararları esasen bildiricidir (izharîdir)
judicial officer	adli memur

lack of a public hearing	açık duruşma olmaması
lack of effective access to a tribunal	bir mahkemeye etkili erişimin olmaması
lack of effective remedy/investigation/oral hearing	etkili hukuk yollarının/soruşturmanın/sözlü duruşmanın olmaması
lack of promptness of information	bilginin yeterince hızla yerine ulaşmaması
language which an accused understands	bir sanığın anladığı dil

individual application/petition	bireysel başvuru/dilekçe
ineffectiveness of remedies	kanun yollarının etkisizliği
information in detail	ayrıntılı bilgi
information in language understood	anlaşılan dilde bilgi
information on charge	suçlama hakkında bilgi
information on nature and cause of accusation	suçlamanın niteliği ve gerekçesi hakkında bilgi
information on reasons for arrest	tutuklanma sebepleri hakkında bilgi
inhuman punishment	insanlık dışı cezalandırma
inhuman treatment	insanlık dışı muamele
inter-State case	devletler arası başvuru
interests of justice	adaletin menfaati
interests of members	üyelerin menfaatleri
interests of society as a whole	bir bütün olarak toplumun menfaati
interference	müdahale
interim measure	ara önlem
interrogation	sorgu
intimidation	yıldırmak/gözdağı vermek

judicial review	yargı denetimi
jurisprudence	içtihat (= case-law)
just satisfaction	adil tazminat
justified by the public interest in a democratic society	temelini demokratik bir toplumdaki kamu yararında bulan
justify the interference	müdahaleyi haklı kılmak
juvenile delinquency	çocuk suçları

lawful arrest or detention	hukuka uygun yakalama veya tutuklama
lawful order of a court	bir mahkemenin hukuka uygun emri
lawful restrictions	hukuka uygun sınırlamalar
lawfulness of proceedings	yargılamanın hukuka uygunluğu
lawyer	hukukçu/avukat
legal aid or assistance	adli yardım

legal obligation	hukukî yükümlülük
legality of detention	tutuklamanın hukukiliği
legitimate aim	meşrû hedef
legitimate purpose	meşrû amaç
length of civil/criminal proceedings	hukuk/ceza yargılamalarının uzunluğu
length of detention on remand	tutukluluğun uzunluğu
length of pre-trial detention	yargılama öncesi tutukluluğun uzunluğu
level of jurisdiction	yargı yetkisinin düzeyi
liability	sorumluluk
liable under the Convention	Sözleşme çerçevesinde sorumlu
liberty of movement	hareket özgürlüğü
liberty of person	kişinin özgürlüğü
licensing of broadcasting, television and cinema enterprises	televizyon ve sinema kuruluşlarına yayıncılık ruhsatı vermek

life	yaşam
life of the community	cemiyetin yaşamı
life of the nation	ulusun yaşamı
life sentence	müebbet hapis cezası
limitation on use of restrictions on rights	hakların kullanımının kısıtlanması
limitations to protect democratic society	demokratik toplumu koruma amaçlı kısıtlamalar
limitations to protect the rights of others	diğerlerinin haklarını koruma amaçlı kısıtlamalar
limited jurisdiction	sınırlı yargı yetkisi
living instrument	yaşayan hukukî araç
local needs and conditions	yerel ihtiyaç ve koşullar
lodge an application	bir başvuru sunmak
loss of property	mülkiyet kaybı

M

make financial award	malî (sonuç yaratan) hüküm vermek
maintaining the authority and impartiality of the judiciary	mahkemenin yetkesini/saygınlığını ve tarafsızlığını korumak
manifestly ill-founded	açıkca temelden yoksun
manifest religion or belief	din veya inanç açıklamak
margin of appreciation	takdir payı
material damage	maddi zarar
measures similar to expropriation	kamulaştırmaya benzer önlemler
media	medya
members of a minority group	bir azınlık grubu üyeleri
members of administration	idarenin mensupları
members of armed forces	silahlı kuvvetlerin mensupları
members of police	polis teşkilatının mensupları
memorial	dilekçe
mental anguish/suffering	manevi acı/elem

merits of individual application/inter-state application	bireysel/devletler arası başvurunun esası
merits of the complaint	şikayetin esası
military service	askerlik hizmeti
minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society	bir demokratik toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde vatandaşların yararlandığı asgari koruma düzeyi
minimum level of severity	asgari ağırlık/vehamet düzeyi
minority	azınlık
minors	küçükler
moderate physical punishment	fiziksel cezayı hafifletmek
monitoring of prisoners' correspondence/telecommunications/telephones	mahpusların yazışmalarının denetlenmesi/telefon konuşmalarının dinlenmesi
moral damage	manevî zarar
morals	ahlâk

N

narrow interpretation	dar yorumlama
national authority	ulusal makam
national court	ulusal mahkeme

national law	ulusal hukuk
national minority	ulusal azınlık
national origin	ulusal köken

national security	ulusal güvenlik
nationalisation	kamulaştırma
nature of punishment	cezanın niteliği
nature of interference	müdahalenin niteliği
<i>ne bis in idem/non bis in idem</i> principle	<i>ne bis in idem/non bis in idem ilkesi</i> (aynı suçtan ...)
necessary in a democratic society	demokratik bir toplumda gerekli
negative obligation	yapmama yükümü
negotiations	müzakere
non-derogable rights and freedoms	sınırlanamayan hak ve özgürlükler
non-enforcement	icra edilmez/icrasız
non-exhaustion	tüketilmemesi
non-exhaustion of domestic remedies	iç hukuk yollarının tüketilmemesi
non-governmental organisation	sivil toplum kuruluşu

non-official summary	resmî olmayan özet
non-pecuniary damage	maddi olmayan zarar
normal civic obligations	olağan vatandaşlık yükümlülükleri
notification	tebligat
notification of a derogation	bir (hakkın kullanımına getirilen geçici) sınırlamanın tebliği
null and void	hükümsüz / geçersiz/yok hükmünde
<i>nulla poena sine lege</i>	<i>nulla poena sine lege</i> (kanunsuz ceza olmaz)
<i>nullum crimen sine lege</i>	<i>nullum crimen sine lege</i> (işlenmesinden önce unsurları yasayla belirlenmiş olmayan bir fiil suç sayılmaz)

O

objective and reasonable justification	nesnel ve makul gerekçe
obligation of performing military service	askerlik hizmetini yapma yükümü
obligation prescribed by law	kanunda öngörülmüş yüküm
observance	kanuna uymak
obtain attendance of witnesses	tanıkların duruşmada hazır bulunmasını sağlamak
of his own choosing	kendi seçimiyle

officer authorised by law to exercise judicial power	yargı yetkisi kullanmaya kanunla ehil kılınmış memur
Ombudsman	ombudsman
oral hearing	sözlü duruşma
oral submission	sözlü savuma
order release	tahliye emri vermek
ordinary courts	olağan mahkemeler
other status	sair durum
outstanding interest	vadesi gelen faiz

P

parental authority	ebeveynin çocuklarının kişiliğine ve mallarına dair yetkisi/velâyet
parents' religious and philosophical convictions	ebeveynin dinî ve felsefî inancı
particular circumstances of the case	davanın kendine özgü şartları
particular level of severity	şiddetin kayda değer düzeyi
peaceful assembly	asayışı bozmayan toplantı
peaceful enjoyment of possessions	mülkiyetin çekimsiz kullanımı
pecuniary damage	maddi tazminat
penalty	ceza

periodic review of the continuing lawfulness of detention	sürmekte olan gözaltı durumunun hukuka uygunluğunun düzenli aralıklarla denetlenmesi
permit for a demonstration	bir gösteri için izin vermek
persons of unsound mind	temyiz kudreti olmayan kişiler
physical integrity	vücut bütünlüğü
physical liberty and security	fizikî özgürlük ve güvenlik
physical punishment	bedensel ceza
physical suffering	bedensel eziyet
plea of inadmissibility	kabul edilmezlik def'i
plot of land	arsa parseli
pluralism in education	eğitimde çoğulculuk
police surgeon	polis tabibi

political activity	siyasî etkinlik	prompt judicial control	hızlı yargısal kontrol
political asylum	siyasî sığınma	prompt trial	hızlı yargılama
political or other opinion	siyasî (veya diğer) görüş	promptly	hızlı bir şekilde
political party	siyasî parti	promptly informed	yeterince hızlı tebellüğ etmiş/bilgilendirilmiş
political rights	siyasî haklar	proof beyond reasonable doubt	makul şüphenin ötesinde kant
positive obligations	yapma yükümü/pozitif yükümlülükler	property	mülkiyet
possessions	mülkiyet	proportionality	ölçülülük
power of attorney	vekâletname	proportionate to the legitimate aim pursued	hedeflenen meşrû amaçla orantılı
power to overturn decision of the court	üst mahkemenin davayı alt mahkemeye iade yetkisi	protection of health	sağlığın korunması
practical and effective protection	elverişli ve etkili koruma	protection of juveniles	çocukların korunması
pre-trial detention	yargılama öncesi tutukluluk	protection of morals	ahlâkın korunması
preliminary objection/ investigation	ön itiraz/soruşturma	protection of private life of the parties	tarafların özel hayatının korunması
preparation of defence	savunmanın hazırlanması	protection of property	mülkiyetin korunması
prescribed by law	kanunla öngörülmüş	protection of public order	kamu düzeninin korunması
present-day conditions	günün koşulları	protection of the rights and freedoms of others	üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması
presidential pardon	devlet başkanı affı	protection of the reputation of others	üçüncü kişilerin şöhretinin korunması
press	basın	protection of the rights	hakların korunması
pressing social need	acil toplumsal gereksinim	proved guilty according to law	kanuna göre ispatlanmış suçluluk
presumed paternity	babalık karinesi	provided by law	kanunda öngörülmüş
presumption of innocence	masumiyet karinesi	provisional measure	geçici önlem
prevent disorder	kargaşayı önlemek	psychiatric evidence	psikiyatrik delil
prevent escape	kaçışı önlemek	public	alenî, açık
prevent unauthorised entry into country	ülkeye izinsiz girişi önlemek	public authority	resmi makam
prevention of crime	suçun önlenmesi	public emergency	toplumsal bir aciliyet durumu
prevention of disorder	kargaşanın önlenmesi	public hearing	kamuya açık duruşma
prevention of spreading of infectious diseases	bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi	public interest	kamusal çıkar
preventive detention	önleyici tutukluluk	public judgment	alenî yargılama
<i>prima facie</i>	<i>prima facie</i>	public opinion	kamuoyu
prisoner	mahpus	public order	kamu düzeni
private life	özel hayat	public safety	kamu güvenliği
procedural defect	usulî eksiklik	public service	kamu hizmeti
procedural guarantees of review	temyiz usulî güvenceleri	publicity	aleniyet
procedure prescribed by law	kanunca öngörülmüş usul	pursue	amaçlamak
prohibition of	(...) yasağı	pursue a legitimate aim	meşrû bir amacı hedeflemek
prohibition of abuse of rights	hakların kötüye kullanılması yasağı		
prompt and detailed information	hızlı ve ayrıntılı bilgi		

Q

qualified rights nitelikli haklar

quell riot or insurrection	isyan veya ayaklanma bastırmak
racial discrimination	ırk temelinde ayrımcılık
reasonable and objective justification	makul ve nesnel gerekçe
reasonable intervals	makul aralıklar
reasonable relationship of proportionality	makul ölçülülük ilişkisi
reasonable suspicion	makul şüphe
reasonable time	makul süre
reasonableness of pre-trial detention	yargılama öncesindeki tutukluluğun makullüğü
reasonably necessary to prevent fleeing	kaçmayı önlemek üzere gerekliliği makul olan
reasonably necessary to prevent offence	suçu önlemek için oldukça gerekli
reasoning	muhakeme, akıl yürütme
receive and impart information and ideas	bilgi ve fikir alışverişi
rectify the shortcomings	eksiklikleri gidermek
redress	tamir, ıslah
referral to Grand Chamber	Büyük Daire'ye havale etmek
refugee	mülteci
refusal	red cevabı
regardless of frontiers	sınırlar gözönünde bulundurulmaksızın
reimbursement	geri ödeme
rejection of appeal	temyiz reddi
release pending trial	tutuksuz yargılanmak üzere tahliye etmek
relevant domestic law	ilgili iç (ulusal) hukuk
relevant domestic practice	ilgili iç uygulama
religion	din
religious community	dinî cemaat
religious instructions	dinin gerekleri
religious practice	dinî uygulama/ibadet
remand	iade etmek
remand in custody	tutuklu tutmak
rendition	yorumlamak
reopen the proceedings	yargılamanın yenilenmesi

scheme for free legal aid	ücretsiz hukukî yardım düzeni
---------------------------	-------------------------------

R

reputation	şöhret/ün/itibar
required by interests of justice	Adalet yararına gerekli
residence	ikametgah
respect for correspondence	haberleşmeye saygı
respect for family life	aile hayatına saygı
respect for home	eve saygı
respect for parents' philosophical convictions	ebeveynlerin felsefi inancına saygı
respect for parents' religious convictions	ebeveynlerin dinî inancına saygı
respect for private life	özel hayata saygı
respondent state's jurisdiction and responsibility	devletin yargı yetkisine ve sorumluluğuna saygı
<i>restitutio ad integrum</i>	<i>restitutio ad integrum</i> (eski hale iade)
restitution of property	mülkiyetin iadesi
restriction on freedom of movement	hareket özgürlüğüne ilişkin sınırlama
restrictive interpretation	dar yorum
retrial	yeniden yargılama
retroactive application of criminal/civil law	ceza hukukunun/medenî hukukun geriye yürür uygulanması
retroactivity	geriye yürüme
reunion of family	aile birleşmesi
review by a court	bir mahkemenin temyizen incelemesi
review of lawfulness of detention	tutuklamanın yasallığının gözden geçirilmesi
revision of an earlier judgment	önceki hükmün tashihi
right of access to	-e erişim hakkı
right of petition to	-e dilekçe hakkı
right to individual application	bireysel başvuru hakkı
right to liberty/security	özgürlük/güvenlik hakkı
rights of defence	savunma hakları
rule of law	hukukun üstünlüğü
ruling on an equitable basis	hakkaniyet temelinde karar vermek

S

scope of court review	temyiz incelemesinin kapsamı
-----------------------	------------------------------

secrecy of correspondence	haberleşmenin gizliliği
secret ballot	kapalı oylama
secret surveillance	gizli nezaret
secure fulfilment of obligation prescribed by law	kanunun öngördüğü yükümlülüğün icrasını sağlamak
secure the payment of contributions or penalties	vergi veya cezaların ödenmesinin sağlanması
security of person	kişinin güvenliği
seizure of	-nın haczi/-nın müsadere
self-defence	meşrû müdafaa
separate set of proceedings	birbirinden bağımsız bir dizi kovuşturma
service exacted in case of emergency	acil durumda talep edilen hizmet
service of a military character	askerî nitelikli hizmet
servitude	kölelik

take proceedings	kovuşturmayı devralmak
taken alone	müstakilen ele almak
taking of property	mülkiyetin elinden alınması
tax penalty	vergi cezası
taxation	vergileendirme
territorial integrity	ülke/toprak bütünlüğü
testify at trial	duruşmada tanıklık etmek
third party	müdahil taraf
threat to applicant's life	başvurucunun hayatına tehdit
threat to the life of the nation	ulusun hayatına tehdit

unanimously	oybirliğiyle
unfairness of proceedings	kovuşturmanın adaletsizliği
unidentified perpetrator	kimliği belirlenmemiş fail
uniform law	herkese şamil hukuk
universal suffrage	genel seçim hakkı
unlawful detention	kanunsuz tutuklama

values of a democratic society	bir demokratik toplumun değerleri
victim	mağdur

sick leave	hastalık izni
six-month period/rule	altı aylık süre kuralı
slavery	kölelik
social origin	sosyal köken
social security	sosyal sigorta
special circumstances	özel şartlar
speediness of review	teemyizin hızlılığı
stand for election	seçimde aday olmak
statute-barred	zamanaşımına uğramış
strictly necessary	kesin biçimde gerekli
strictly proportionate	tam anlamıyla ölçülü
substitute service	ikame hizmet
supplementary opinion	ek görüş
surrender	teslim olmak
summon the witness	tanığı davet etmek

T

time of emergency	olağanüstü hal
time when the act or omission committed	fiilin işlendiği veya ihmalin gerçekleştiği an
torture	işkence
torture in police custody	gözetiminde yapılan işkence
transfer of the property	mülkiyetin devri
treatment	davranış, muamele
trial within a reasonable time	makul bir sürede yargılama
tribunal established by law	kanunla kurulmuş mahkeme

U

unlawfulness	kanunsuzluk
unreasonably long (procedure)	makul olmayan derecede uzun (yargılama)
use of force/violence	güç/şiddet kullanımı
use of property	mülkiyetin kullanımı

V

violation	ihlâl
vulnerability	savunmasızlık/ hassasiyet

W

waiver of the court fees	mahkeme masraflarından muafiyet	witness	tanık
war or other public emergency threatening the life of the nation	ulusun hayatını tehdit eden savaş veya diğer genel olanağanüstü hal	wording	kanunun lafzı
withdrawal of parental rights	velayet hakkının elinden alınması	work required of detainee	tutukludan istenen çalışma
without prejudice to the provisions of Article ...	Madde ...'nin hükümlerine hâlel getirmeksizin	work required to be done during conditional release	şartlı salıverme süresince yapılması istenen çalışma
		worship	ibadet

Türkçe-İngilizce

A

absentia [in]	absentia [in]	anayasal yargı	constitutional proceedings
acil durumda talep edilen hizmet	service exacted in case of emergency	anayasallık	constitutionality
acil toplumsal gereksinim	pressing social need	angarya	compulsory labour
actio popularis	actio popularis	angarya	forced labour
açık duruşma olmaması	lack of a public hearing	anlaşılan dilde bilgi	information in language understood
açıkca temelden yoksun	manifestly ill-founded	ara önlem	interim measure
Adalet yararına gerekli	required by interests of justice	arsa parseli	plot of land
adaletin menfaati	interests of justice	asayışı bozmayan toplantı	peaceful assembly
adil tazminat	just satisfaction	asgarî ağırlık/vehamet düzeyi	minimum level of severity
adil yargılama	fair hearing	askerî nitelikli hizmet	service of a military character
adli memur	judicial officer	askerlik hizmeti	military service
adli uzman	forensic expert	askerlik hizmetini yapma yükümü	obligation of performing military service
adli yardım	legal aid or assistance	(askerlik yerine) ikame sivil hizmet	civilian substitute service
adli yardım yoluyla savunma	defence through legal assistance	aşağılayıcı ceza	degrading punishment
ağır ihlaller	gross violations	aşağılayıcı ceza	humiliating punishment
ahlâk	morals	aşağılayıcı muamele	degrading treatment
ahlâkın korunması	protection of morals	avukata erişimin reddi	denial of access to lawyer
aile birleşmesi	reunion of family	aynı suçtan ikinci kere mahkemeye çıkarılmak/aynı suçtan tekrar ceza kovuşturması yapılması	double jeopardy
aile hayatı	family life	ayrımcılık	discrimination
aile hayatına saygı	respect for family life	ayrıntılı bilgi	information in detail
alenî yargılama	public judgment	azil/işten çıkarma	dismissal
alenî, açık	public	azınlık	minority
aleniyet	publicity		
alternatif sivil hizmet	alternative civil service		
altı aylık süre kuralı	six-month period/rule		
amaç	aim		
amaçlamak	pursue		

babalık karinesi	presumed paternity
bağlayıcı karar	binding judgment
bağımsız mahkeme	independent tribunal
basın	press
basın özgürlüğü	freedom of the press
basının (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması	exclusion of press
başvurucunun hayatına tehdit	threat to applicant's life
başvurucunun iddiasını kabul etmek	grant applicant's claim
bedensel ceza	physical punishment
bedensel eziyet	physical suffering
(belli delillerle) savunulabilir iddia	arguable claim
bilgi alma özgürlüğü	freedom to receive information
bilgi ve fikir alışverişi	receive and impart information and ideas
bilginin yeterince hızla yerine ulaşmaması	lack of promptness of information
bilgiye erişim	access to information
bilgiyi yayma özgürlüğü	freedom to impart information
bir (hakkın kullanımına getirilen geçici) sınırlamanın tebliği	notification of a derogation
bir aile kurmak	found a family
bir azınlık grubu üyeleri	members of a minority group
bir başvuru sunmak	lodge an application
bir bütün olarak toplumun menfaati	interests of society as a whole
bir çevirmenin ücretsiz yardımı	free assistance of an interpreter

cemiyetin yaşamı	life of the community
ceza	penalty
ceza hukukunun/medeni hukukun geriye yürür uygulanması	retroactive application of criminal/civil law

çocuk suçları	juvenile delinquency
çocukların korunması	protection of juveniles

B

bir demokratik toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde vatandaşların yararlandığı asgari koruma düzeyi	minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society
bir demokratik toplumun değerleri	values of a democratic society
bir gösteri için izin vermek	permit for a demonstration
bir mahkemenin hukuka uygun emri	lawful order of a court
bir mahkemenin temyizen incelemesi	review by a court
bir mahkemeye etkili erişimin olmaması	lack of effective access to a tribunal
bir sanığın anladığı dil	language which an accused understands
bir yargıcın tarafsızlığı	impartiality of a judge
birbirinden bağımsız bir dizi kovuşturma	separate set of proceedings
birey grubu	group of individuals
birey(sel)	individual
bireysel başvuru hakkı	right to individual application
bireysel başvuru/dilekçe	individual application/petition
bireysel/devletler arası başvurunun esası	merits of individual application/inter-state application
bizzat veya vekilsiz savunma yapmak	defend in person
bölge dışı yargı yetkisi	extraterritorial jurisdiction
bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi	prevention of spreading of infectious diseases
Büyük Daire'ye havale etmek	referral to Grand Chamber

C

cezaî davalar	criminal proceedings
cezaî sorumluluk yaşı	age of criminal responsibility
cezanın niteliği	nature of punishment

Ç

çocukların vesayeti	custody of children
---------------------	---------------------

D

daha ağır ceza	heavier penalty
dar yorum	restrictive interpretation
dar yorumlama	narrow interpretation
dava etmek	claim
dava konusu olayın koşulları	circumstances of the case
davanın kendine özgü şartları	particular circumstances of the case
davanın ölçüsüz uzunluğu	excessive length of proceedings
davayı ertelemek	adjourn the case
davranış, muamele	treatment
(delil) kabul etmek	admit (evidence)
demokratik bir toplumda gerekli	necessary in a democratic society
demokratik toplum	democratic society
demokratik toplumu koruma amaçlı kısıtlamalar	limitations to protect democratic society
demokratik toplumun temel değerleri	fundamental values of a democratic society
derhal yargıç veya yargı yetkisi kullanmaya kanunen yetkili başka bir memur önüne getirilmiş/ çıkarılmış	brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power
devam eden tutukluluk	continued detention
devlet başkanı affı	presidential pardon
devletçe re'sen atanan avukat	duty solicitor
devletin yargı yetkisine ve sorumluluğuna saygı	respondent state's jurisdiction and responsibility

devletler arası başvuru	inter-State case
diğerlerinin haklarını koruma amaçlı kısıtlamalar	limitations to protect the rights of others
dilekçe	memorial
dilekçe hakkının kötüye kullanılması	abuse of the right of petition
dilekçe hakkının uygulanmasını engellemek	hinder the exercise of the right of petition
din	religion
din özgürlüğü	freedom of religion
din veya inanç açıklamak	manifest religion or belief
din veya inanç değiştirmek	change religion or belief
dinî cemaat	religious community
dinî uygulama/ibadet	religious practice
dinin gerekleri	religious instructions
dinini açığa vurma özgürlüğü	freedom to manifest religion
diplomatik güvence	diplomatic assurances
dolaşım özgürlüğü	freedom of movement
dostane çözüm	friendly settlement
durumun kesin biçimde gerektirdiği kapsam	extent strictly required by situation
duruşmada tanıklık etmek	testify at trial
duruşmanın alenî yapılmaması	absence of a public hearing
düşünce özgürlüğü	freedom of thought

E

-e dilekçe hakkı	right of petition to
-e erişim hakkı	right of access to
ebeveynin çocuklarının kişiliğine ve mallarına dair yetkisi/velâyet	parental authority
ebeveynin dinî ve felsefî inancı	parents' religious and philosophical convictions
ebeveynlerin dinî inancına saygı	respect for parents' religious convictions
ebeveynlerin felsefî inancına saygı	respect for parents' philosophical convictions
eğitici denetim	educational supervision
eğitimde çoğulculuk	pluralism in education
ek görüş	supplementary opinion
eksiklikleri gidermek	rectify the shortcomings

elverişli araçlardan yoksun	has not sufficient means
elverişli ve etkili koruma	practical and effective protection
erişilebilirlik	accessibility
eşyanın ve evin tahribi	destruction of possessions and home
etkili hukuk yollarının/ soruşturmanın/sözlü duruşmanın olmaması	lack of effective remedy/ investigation/oral hearing
etkili iç hukuk yolu	effective domestic remedy
etkili yol	effective remedy
eve saygı	respect for home
evlilik dışı doğmuş çocuk	child born out of wedlock

fesih (şirketin, siyasi partinin vb.)	dissolution (of an association, political party, etc.)
fiilin işlendiği veya ihmalin gerçekleştiği an	time when the act or omission committed
fikir özgürlüğü	freedom of opinion

geçici önlem	provisional measure
genel menfaat	general interest
genel seçim hakkı	universal suffrage
geri ödeme	reimbursement
geriye yürüme	retroactivity
gizli nezaret	secret surveillance
gizli oylamayla yapılan seçimler	elections by secret ballot

haberleşme özgürlüğü	freedom of correspondence
haberleşmenin gizliliği	secrecy of correspondence
haberleşmeye saygı	respect for correspondence
hakaret	defamation
hakkaniyet temeli	equitable basis
hakkaniyet temelinde karar vermek	ruling on an equitable basis
hakların korunması	protection of the rights
hakların kötüye kullanılması yasağı	prohibition of abuse of rights
hakların kullanımının kısıtlanması	limitation on use of restrictions on rights
halkın (duruşma salonundan) dışarı çıkarılması	exclusion of public
hareket özgürlüğü	liberty of movement
hareket özgürlüğüne ilişkin sınırlama	restriction on freedom of movement
hastalık izni	sick leave
hedeflenen meşrû amaçla orantılı	proportionate to the legitimate aim pursued
herkese şamil hukuk	uniform law
hızlı bir şekilde	promptly
hızlı ve ayrıntılı bilgi	prompt and detailed information

F

fikirleri alma özgürlüğü	freedom to receive ideas
fikirleri yayma özgürlüğü	freedom to impart ideas
fiziki özgürlük ve güvenlik	physical liberty and security
fiziksel cezayı hafifletmek	moderate physical punishment

G

gizlilik	confidentiality
görevler ve sorumluluklar	duties and responsibilities
gösteri	demonstration
gözetiminde yapılan işkence	torture in police custody
güç/şiddet kullanımı	use of force/violence
günün koşulları	present-day conditions

H

hızlı yargılama	prompt trial
hızlı yargısal kontrol	prompt judicial control
hukuk davaları	civil proceedings
hukuk/ceza yargılamalarının uzunluğu	length of civil/criminal proceedings
hukuka aykırı şiddetten sakınma/koru(n)ma	defence from unlawful violence
hukuka uygun olarak	in accordance with law
hukuka uygun sınırlamalar	lawful restrictions
hukuka uygun tutuklama yapmak	effect lawful arrest
hukuka uygun yakalama veya tutuklama	lawful arrest or detention
hukukçu/avukat	lawyer
hukukî yardım sağlamak	grant legal aid
hukukî yükümlülük	legal obligation
hukukun medenî uluslarca kabul görmüş genel ilkeleri	general principles of law recognised by civilised nations
hukukun üstünlüğü	rule of law
hüküm vermek	deliver a judgment
hükümsüz / geçersiz/yok hükmünde	null and void

iyade etmek	remand
ibadet	worship
icra edilmez/icrasız	non-enforcement
icra usulleri	enforcement proceedings
icraya konulabilir hukukî karar	enforceable judicial decision
iç hukuk	domestic legislation
iç hukuk yollarını tüketmek	exhaust domestic remedies
iç hukuk yollarını tüketmekten muafiyet	exhaustion of domestic remedies
iç hukuk yollarının tüketilmemesi	non-exhaustion of domestic remedies
iç hukuk yollarının tüketilmesinden muafiyet	exemption from exhaustion of domestic remedies
içtihat	case-law (=jurisprudence)
içtihat	case-law, jurisprudence
idarenin mensupları	members of administration
(idari) baskı	coercion (administrative)
idari davalar	administrative proceedings
idari tutukluluk	administrative detention
idari uygulama	administrative practice
iddia, itham, isnat	allegation
iddianame	bill of indictment
ifade özgürlüğü	freedom of expression
ifade özgürlüğünün toplu kullanımı	collective exercise of freedom of expression

kabul edilir/lik/kararı	admissible/ilicity/decision
kabul edilirlilik kriteri	admissibility criteria
kabul edilmezlik	inadmissibility
kabul edilmezlik def'i	plea of inadmissibility
kaçmayı önlemek üzere gerekliliği makul olan	reasonably necessary to prevent fleeing
kaçışı önlemek	prevent escape
kamu düzeni	public order
kamu düzeninin korunması	protection of public order
kamu güvenliği	public safety
kamu hizmeti	public service
kamulaştırma	nationalisation
kamulaştırma/istimlak	expropriation
kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki gecikmeler	delays in payment of compensation for expropriation
kamulaştırmaya benzer önlemler	measures similar to expropriation

I

iflas	bankruptcy
ihlâl	violation
ikame hizmet	substitute service
ikametgah	residence
ikametgâh seçme özgürlüğü	freedom to choose a place of residence
ikinci davanın incelenmesi	examine the second set of proceedings
ilgili dosyalara erişim	access to relevant files
ilgili iç (ulusal) hukuk	relevant domestic law
ilgili iç uygulama	relevant domestic practice
ilk derece mahkemesinde beraat	acquittal at first instance
illiyet bağı	causal link
infaz	execution
insan kaçırma	abduction
insanlık dışı cezalandırma	inhuman punishment
insanlık dışı muamele	inhuman treatment
istinaf mahkemesi	court of appeal
isyan veya ayaklanma bastırmak	quell riot or insurrection
işçi sendikalarına üye olmak	join trade unions
işçi sendikası kurmak/işçi sendikasına katılmak	form/join trade unions
işkence	torture

K

kamuoyu	public opinion
kamusal çıkar	public interest
kamuya açık duruşma	public hearing
kanun önünde eşitlik	equality before the law
kanun yollarının etkisizliği	ineffectiveness of remedies
kanuna göre ispatlanmış suçluluk	proved guilty according to law
kanuna uymak	observance
kanunca öngörölmüş usul	procedure prescribed by law
kanunda öngörölmüş	provided by law
kanunda öngörölmüş yüküm	obligation prescribed by law
kanunla kurulmuş mahkeme	tribunal established by law
kanunla öngörölmüş	prescribed by law
kanunsuz tutuklama	unlawful detention
kanunsuzluk	unlawfulness
kanunun lafzı	wording

kanunun öngördüğü yükümlülüğün icrasını sağlamak	secure fulfilment of obligation prescribed by law
kapalı oylama	secret ballot
kapsamlı / şümullü	extensive
kargaşanın önlenmesi	prevention of disorder
kargaşayı önlemek	prevent disorder
karşı oy yazısı/muhalefet şerhi	dissenting opinion
karşılaştırılabilir durum	comparable situation
kendi seçimiyle	of his own choosing
kesin biçimde gerekli	strictly necessary
keyfi hareket	arbitrary action
keyfi yakalama/tutuklama	arbitrary arrest/detention
keyfi/haksız eylem/işlem	arbitrariness
kimliği belirlenmemiş fail	unidentified perpetrator
kimliğin ifşası	disclosure of identity

kin ve düşmanlığa tahrik	incitement to hatred and hostility
kişinin güvenliği	security of person
kişinin özgürlüğü	liberty of person
kişisel dokunulmazlık/cezadan bağışıklık	impunity
korku, ıstırap ve aşağılık duygusu	feeling of fear, anguish and inferiority
kovuşturmanın adaletsizliği	unfairness of proceedings
kovuşturmanın etkililiği	effectiveness of investigation into ...
kovuşturmayı devralmak	take proceedings
kölelik	servitude
kölelik	slavery
küçükler	minors

M

Madde ...'nin hükümlerine halel getirmeksizin	without prejudice to the provisions of Article ...
maddi olmayan zarar	non-pecuniary damage
maddi tazminat	pecuniary damage
maddi zarar	material damage
mağdur	victim
mahkeme kararları esasen bildiricidir (izharîdir)	judgments are essentially declaratory in nature
mahkeme kararı	determination
mahkeme kararına uyulmasını sağlayamamak	inability to secure compliance with the judgment
mahkeme masraflarından muafiyet	waiver of the court fees
Mahkeme, ... karar verir	Court holds ...
(mahkemece karar verilmiş) gaiplik	(enforced) disappearance
(mahkemenin) bir kararı vermesi/kabulü	adoption of a judgment
mahkemenin yetkesini/saygınlığını ve tarafsızlığını korumak	maintaining the authority and impartiality of the judiciary
mahkemeye çıkmak konusunda verilen garantiler	guarantees to appear for trial
mahkemeye erişim	access to court
mahkemeye etkili erişim	effective access to a court
mahkûmiyet	conviction
mahkûmiyet sonrası	after conviction
mahpus	prisoner

mahpusların yazışmalarının denetlenmesi/telefon konuşmalarının dinlenmesi	monitoring of prisoners' correspondence/telecommunications/telephones
mahpusluk/hapse atma	imprisonment
makul aralıklar	reasonable intervals
makul bir sürede yargılama	trial within a reasonable time
makul olmayan derecede uzun (yargılama)	unreasonably long (procedure)
makul ölçülülük ilişkisi	reasonable relationship of proportionality
makul süre	reasonable time
makul şüphe	reasonable suspicion
makul şüphenin ötesinde kanıt	proof beyond reasonable doubt
makul ve nesnel gerekçe	reasonable and objective justification
malî (sonuç yaratan) hüküm vermek	make financial award
malvarlığından yoksun bırakmak	deprivation of possession
manevî acı/elem	mental anguish/suffering
manevî zarar	moral damage
masraf ve giderler	costs and expenses
masraflar	charges
masumiyet karinesi	presumption of innocence
medenî hak ve yükümlülükler	civil rights and obligations
medya	media
memuriyet	civil service
memuriyetten çıkarma	dismissal from civil service

mesken/bulunulan yer	home
meşrû amaç	legitimate purpose
meşrû bir amacı hedeflemek	pursue a legitimate aim
meşrû hedef	legitimate aim
meşrû müdafaa	self-defence
muhakeme, akıl yürütme	reasoning
mutlak biçimde zorunlu	absolutely necessary
mutlak haklar	absolute rights
mübaşir	bailiff
müdahale	interference
müdahalenin niteliği	nature of interference
müdahaleyi haklı kılmak	justify the interference
müdahil taraf	third party
müebbet hapis cezası	life sentence
mülkiyet	possessions

mülkiyet	property
mülkiyet kaybı	loss of property
mülkiyetin çekişmesiz kullanımı	peaceful enjoyment of possessions
mülkiyetin devri	transfer of the property
mülkiyetin elinden alınması	taking of property
mülkiyetin iadesi	restitution of property
mülkiyetin korunması	protection of property
mülkiyetin kullanımı	use of property
mülkiyetten yoksun bırakmak	deprivation of property
mülkün kullanımının denetlenmesi	control of use of property
mülteci	refugee
müstakilen ele almak	taken alone
müzakere	negotiations

<i>ne bis in idem/non bis in idem</i> ilkesi (aynı suçtan ...)	<i>ne bis in idem/non bis in idem</i> principle
nesnel ve makul gerekçe	objective and reasonable justification
nezarethane kayıt defteri	custody record
nezarethane odası	custody suite
nitelikli haklar	qualified rights

-nın haczi/-nın müsaderesi	seizure of
<i>nulla poena sine lege</i> (kanunsuz ceza olmaz)	<i>nulla poena sine lege</i>
<i>nullum crimen sine lege</i> (işlenmesinden önce unsurları yasayla belirlenmiş olmayan bir fiil suç sayılmaz)	<i>nullum crimen sine lege</i>

olağan mahkemeler	ordinary courts
olağan vatandaşlık yükümlülükleri	normal civic obligations
olağanüstü hal	time of emergency
(olay) koşullarının gözden geçirilmesi	examination of circumstances

ombudsman	Ombudsman
ortak görüş	joint opinion
ortak zemin	common ground
oybirliğiyle	unanimously

ölçülülük	proportionality
ölüm cezası	capital punishment
ölüm cezası	death penalty
ön itiraz/soruşturma	preliminary objection/investigation
önceden belirlenmiş koşullar çerçevesinde bir hakkın kullanımına getirilen geçici sınırlama	derogation
önceki hükmün tashihi	revision of an earlier judgment
öngörülebilirlik	foreseeability

önleyici tutukluluk	preventive detention
örgütlenme özgürlüğü	freedom of association
özel hayat	private life
özel hayata saygı	respect for private life
özel şartlar	special circumstances
özgürlüğün keyfi biçimde kısıtlanması	arbitrary deprivation of liberty
özgürlük/güvenlik hakkı	right to liberty/security
özgürlükten yoksun bırakmak	deprivation of liberty

para cezası kesilmesi	imposition of fine
polis tabibi	police surgeon
polis teşkilatının mensupları	members of police

red cevabı	refusal
resmi makam	public authority
resmî olmayan özet	non-official summary

sağlığın korunması	protection of health
sair durum	other status
sakatlık ödeneği/maluliyet ödeneği	disability pension
saldırı	assault
savaş zamanında veya diğer olağanüstü hallerde önceden belirlenmiş koşullar çerçevesinde bir hakkın kullanımına getirilen geçici sınırlama	derogation in time of war or other public emergency
savunma hakları	rights of defence
savunmanın hazırlanması	preparation of defence
savunmasızlık/ hassasiyet	vulnerability
seçimde aday olmak	stand for election
serbest seçimler	free elections
silahların eşitliği	equality of arms
silahlı kuvvetlerin mensupları	members of armed forces
sivil toplum kuruluşu	non-governmental organisation
siyasî (veya diğer) görüş	political or other opinion
siyasî etkinlik	political activity
siyasî haklar	political rights
siyasî parti	political party
siyasî sığınma	political asylum
sığınma başvurusu yapan	asylum seeker
sıfatı ile	in the capacity of
sınır dışı etme	expulsion
sınır dışı etmek	expel
sınırlanabilen hak ve özgürlükler	derogable rights and freedoms
sınırlanamayan hak ve özgürlükler	non-derogable rights and freedoms

P

prima facie	prima facie
psikiyatrik delil	psychiatric evidence

R

<i>restitutio ad integrum</i> (eski hale iade)	<i>restitutio ad integrum</i>
--	-------------------------------

S

sınırlar gözönünde bulundurulmaksızın	regardless of frontiers
sınırlı yargı yetkisi	limited jurisdiction
son iç hukuk kararı	final domestic decision
sorgu	interrogation
sorumluluk	liability
sosyal köken	social origin
sosyal sigorta	social security
Sözleşme çerçevesinde sorumlu	liable under the Convention
Sözleşme'ye uygunluk	compatibility with the Convention
sözlü duruşma	oral hearing
sözlü savuma	oral submission
suç	criminal offence
suç ile itham edilmiş	charged with criminal offence
suç isnadı	criminal charge
suçlama hakkında bilgi	information on charge
suçlamanın niteliği ve gerekçesi hakkında bilgi	information on nature and cause of accusation
(suçlunun) iade(si)	extradition
suçu önlemek için oldukça gerekli	reasonably necessary to prevent offence
suçun önlenmesi	prevention of crime
süregiden durum	continuing situation
sürmekte olan gözaltı durumunun hukuka uygunluğunun düzenli aralıklarla denetlenmesi	periodic review of the continuing lawfulness of detention

Ş

şartlı salıverme süresince yapılması istenen çalışma	work required to be done during conditional release
şartlı tahliye	conditional release
şiddet içermeyen nitelikte/ barışçı toplantı özgürlüğü	freedom of peaceful assembly
şiddetin kayda değer düzeyi	particular level of severity

şikâyet tarihi	date of lodging of a complaint
şikâyet/dava	complaint
şikâyetin esası	merits of the complaint
şöhret/ün/itibar	reputation

T

taciz	harassment
tahliye emri vermek	order release
takdir payı	margin of appreciation
tam anlamıyla ölçülü	strictly proportionate
tamir, ıslah	redress
tanığı davet etmek	summon the witness
tanık	witness
tanıkların duruşmada hazır bulunmasını sağlamak	obtain attendance of witnesses
tanıkların sorgulanması	examination of witnesses
tanınan sürenin dolması	expiry of time-limit
tarafların hazır olduğu duruşma	adversarial trial/adversarial hearing
tarafların özel hayatının korunması	protection of private life of the parties
tarafli	biased
tarafsız mahkeme	impartial tribunal
tazminat	allowance, compensation, indemnification
tazminat vermek/tazminata hükmetmek	award compensation/damages
tebligat	notification
televizyon ve sinema kuruluşlarına yayıncılık ruhsatı vermek	licensing of broadcasting, television and cinema enterprises
temel özgürlükler	fundamental freedoms
temelini demokratik bir toplumdaki kamu yararında bulan	justified by the public interest in a democratic society
temerrüt faizi/gecikme faizi	default interest
temlik	alienate
temyiz	cassation appeal
temyiz eden/temyize giden	appellant
temyiz incelemesinin kapsamı	scope of court review
temyiz kudreti olmayan kişiler	persons of unsound mind

temyiz hızı	speediness of review
temyiz reddi	rejection of appeal
temyiz usulî açıdan reddi	dismissal of appeal on points of law
temyiz usulî güvenceleri	procedural guarantees of review
teslim olmak	surrender
toplu ceza	collective punishment
toplu şikâyet/toplu dava	collective complaint
toplumsal bir aciliyet durumu	public emergency
tutma imkânı	holding facility
tutuklama	apprehension
tutuklama emri	arrest warrant
tutuklamanın hukukîliği	legality of detention
tutuklamanın yasallığının gözden geçirilmesi	review of lawfulness of detention
tutuklanma sebepleri hakkında bilgi	information on reasons for arrest
tutuklu tutmak	remand in custody
tutukludan istenen çalışma	work required of detainee
tutuklulara/hapishanede kötü muamele	ill-treatment of detainees/in custody
tutukluluğun sona ermesi için başvuru	application for release from detention
tutukluluğun uzunluğu	length of detention on remand
tutukluluk	detention on remand
tutukluluk hâlini uzatmak	extend the detention on remand
tutukluluk koşulları	conditions of detention
tutuksuz yargılanmak üzere tahliye etmek	release pending trial
tüketilmemesi	non-exhaustion

uğranılan zarar için dava açmak	action for damages
ulusal azınlık	national minority
ulusal güvenlik	national security
ulusal hukuk	national law
ulusal köken	national origin
ulusal mahkeme	national court
ulusal makam	national authority
uluslararası hukukun genel ilkeleri	general principles of international law
ulusun hayatına tehdit	threat to the life of the nation

ücretsiz hukukî yardım	free legal assistance
ücretsiz hukukî yardım düzeni	scheme for free legal aid
üçüncü kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması	protection of the rights and freedoms of others
üçüncü kişilerin şöhretinin korunması	protection of the reputation of others

vadesi gelen faiz	outstanding interest
vekâletname	power of attorney
velayet hakkının elinden alınması	withdrawal of parental rights
vergi cezası	tax penalty
vergi veya cezaların ödenmesinin sağlanması	secure the payment of contributions or penalties

yakalama, tutuklama	arrest
yapma yükümü/pozitif yükümlülükler	positive obligations
yapmama yükümü	negative obligation
yargı denetimi	judicial review
yargı yetkisi kullanmaya kanunla ehil kılınmış memur	officer authorised by law to exercise judicial power
yargı yetkisinin düzeyi	level of jurisdiction
yargıç veya yargı yetkisi kullanan başka memur	judge or other officer exercising judicial power
yargılama öncesi tutukluluğun uzunluğu	length of pre-trial detention
yargılama öncesi tutukluluk	pre-trial detention

U

ulusun hayatını tehdit eden savaş veya diğer genel olanağanüstü hal	war or other public emergency threatening the life of the nation
ulusun yaşamı	life of the nation
usulî eksiklik	procedural defect
uygulanabilir hükümler	applicable provisions
uygulanabilirlik	applicability
uygulanmazlık	inapplicability
uyuşan/mutabık görüş	concurring opinion
uyuşmazlık/ihtilaf	dispute

Ü

ülke/toprak bütünlüğü	territorial integrity
ülkeye izinsiz girişi önlemek	prevent unauthorised entry into country
üst mahkemenin davayı alt mahkemeye iade yetkisi	power to overturn decision of the court
üyelerin menfaatleri	interests of members

V

vergilendirme	taxation
vicdan özgürlüğü	freedom of conscience
vicdanî ret	conscientious objection
vicdanî retçi	conscientious objector
vücut bütünlüğü	physical integrity

Y

yargılama öncesindeki tutukluluğun makullüğü	reasonableness of pre-trial detention
yargılama usulündeki gecikmeler	delays in the proceedings
yargılama yetkisinin kullanılması	exercise the jurisdiction
yargılamanın adilliği	fairness of proceedings
yargılamanın hukuka uygunluğu	lawfulness of proceedings
yargılamanın yenilenmesi	reopen the proceedings
yasa ile kurulmuş	established by law
yasadışı tutuklama	illegal detention
(...) yasağı	prohibition of

yasal bir sorun temelinde temyiz	appeal on a point of law	yeterli zaman	adequate time
yaşam	life	yetkili mahkeme	competent court
yaşayan hukukî araç	living instrument	yetkili makama sunmak	bringing before competent authority
yayıma/yayım	dissemination	yetkili yasal makam	competent legal authority
yazılı delil	documentary evidence	yetkili yasal makama sunmak	bringing before competent legal authority
yeniden yargılama	retrial	yorumlamak	rendition
yerel ihtiyaç ve koşullar	local needs and conditions	ırk temelinde ayrımcılık	racial discrimination
yerel makamlara doğrudan isnat edilebilir	directly imputable to the local authorities	yüklenebilirlik	imputability
yeterince hızlı tebellüğ etmiş/ bilgilendirilmiş	promptly informed	yürürlükte	in force
yeterli kolaylıklar	adequate facilities	yıldırım/gözdağı vermek	intimidation

Z

zamanaşımına uğramış	statute-barred	zorunlu	compulsory
zararı tazmin hakkının olmaması	absence of right to compensation	zorunlu tahliye	forced evacuation

**Directorate General of Human Rights
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex**